

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ТРЕТ'ЯК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TRETIK v. UKRAINE)
(заява № 16215/15)

Стислий виклад рішення від 17 грудня 2020 року

У листопаді 2013 року троє осіб напали на заявника дорогою додому після обходу ним селища від імені Свідків Єгови. Заявник стверджував про релігійну вмотивованість нападу. Того ж вечора заявника госпіталізували до лікарні, де він проходив лікування і де його наступного дня допитали працівники міліції.

У січні 2014 року працівники міліції пред'явили офіційні обвинувачення одному з нападників у вчиненні хуліганства за обтяжуючих обставин. Через декілька днів працівники міліції виявили, що він виїхав працювати до Росії. Його було оголошено у розшук, а розслідування зупинено.

У квітні 2017 року його оголосили в міжнародний розшук, а у червні 2017 року затримали у м. Москва. У грудні розслідування у справі відновили і 19 грудня 2017 року до Вінницького районного суду було подано обвинувальний висновок, в якому нападник обвинувачувався у вчиненні хуліганства за обтяжуючих обставин.

Заявник відмовлявся співпрацювати зі слідством, наполягаючи на проведенні розслідування саме прокуратурою області. Також заявник звернувся до Вінницького районного суду із заявою про відвід слідчого міліції, який проводив розслідування його справи, стверджуючи, що слідчий використовував своє службове становище для виправдання одного з нападників, який був працівником міліції.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непроведення органами державної влади ефективного розслідування нападу на нього; за статтею 14 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції на невжиття органами державної влади всіх розумних заходів для викриття мотиву релігійної ненависті, який стверджувалося підґрунтям для нападу на нього; за статтею 9 Конвенції, взятою окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції на неналежне реагування органів державної влади на напад, якого він зазнав у контексті своєї релігійної діяльності; за статтею 18 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції про те, що слідчий орган діяв недобросовісно, оскільки не провів ефективного розслідування інциденту та не долучив певні документи, які заявник хотів би долучити до матеріалів справи на національному рівні.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 3 Конвенції Європейський суд встановив, що незважаючи на пред'явлення нападнику офіційного обвинувачення, органи державної влади не запобігли його виїзду до Росії та не оголошували його у розшук протягом трьох років. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що органи державної влади не провели ефективного розслідування жорстокого поводження, якому був підданий заявник, та встановили порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

Щодо скарги заявника за статтею 14 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції Європейський суд зазначив, що ця скарга тісно пов'язана з його скаргою за статтею 3 Конвенції, однак вона не порушує жодного питання, яке вимагало б окремого розгляду.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 9 Конвенції, взяту окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, Європейський суд вказав, що не існувало жодного підтвердження, що заявник насправді якимось чином сповідував свою релігію, коли на нього напали, та обставини справи не підтверджують його підозри, що напад був пов'язаний з його релігією. Отже, ця частина заяви є несумісною з положеннями Конвенції за критерієм *ratione materiae* та відхилив її відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

Щодо скарги заявника за статтею 18 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції Європейський суд зазначив, що порушення статті 18 Конвенції може виникнути лише у випадку, коли відповідне право або свобода підлягають обмеженням, дозволеним Конвенцією. Стаття 3 Конвенції не підлягає обмеженням та у ній не наводиться жодних винятків і відповідно до пункту 2 статті 15 Конвенції відступ від неї не допускається навіть у випадку суспільної небезпеки, яка загрожує життю нації. Європейський суд дійшов висновку, що стаття 18 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції не застосовується до цієї справи та відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції відхилив її як несумісну з положеннями Конвенції за критерієм *ratione materiae*.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції, взятою окремо, та у поєднанні зі статтею 14 Конвенції, а решту скаргу у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції;
3. *Постановляє*, що скарги заявника за статтею 14 у поєднанні зі статтею 3 Конвенції не порушують жодного питання, яке вимагало б окремого розгляду;
4. *Постановляє*, що:
 - а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 7 500 (сім тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.».